

Összefoglalás

ELMÉLET vs GYAKORLAT?
avagy milyen is az a mezőgazdasági döntéshozatal

Olasz Zsófia
2010

Tanulmányaim végéhez közeledve megfogalmazódott bennem a kérdés, hogy mennyire állnám meg a helyem a „Világban”, mennyire használható, értékes a tudásom a gyakorlatban. Ezért arra gondoltam, hogy valami olyan témát választok a dolgozatomhoz, amellyel találkozhatok majd a munkám során. A menedzsment sarkalatos pontja minden vállalkozásnak, legyen szó akár egy kertészeti árudáról, borászatról, gyógynövény forgalmazóról vagy esetleg egy vegyes profilú mezőgazdasági cégről, mint az általam példaként bemutatott vállalat, az Agrárgazdaság Kft.

Azt már tanultam, hogy ideális esetben hogyan folyik a döntéshozatal, de amint jobban utána kérdeztem a dolgoknak gyakorlati szakemberektől, rájöttem, hogy az átmenet az elméleti gondolkodástól a gyakorlati megvalósításig nem is olyan egyszerű, mint ahogyan eleinte gondoltam. Ebből az ellentétből merítettem ötletet a dolgozatomhoz, összevetném a tankönyvek által oktatott tudományos módszereken alapuló tervezést, a gyakorlati megvalósítással, amelyet egy valóban működő vállalkozás az Agrárgazdaság Kft példáján szemléltetnék.

Célom az általam tanult elmélet és egy mezőgazdasági vállalkozás - az Agrárgazdaság Kft – által alkalmazott gyakorlati vezetési módszerek összehasonlítása. Ezért dolgozatomat a vezetés-, szervezés és szervezetelméletek kialakulásának vizsgálatával kezdem, majd a menedzsment feladataival folytatom, itt egy kis kitérőt teszek az emberi erőforrás menedzsment felé, kiemelve a motiváció fontosságát. A továbbiakban szót ejtek majd – szintén a menedzsment feladataihoz és eszközeihez kötődően – a döntéstámogató rendszerek fontosságáról, példaként a növénynövekedési modellezést bemutatva a klímamodellezés eredményeit felhasználva az őszi búza fenofázisainak, termésmennyiségének alakulására. Ezek után következik az Agrárgazdaság Kft., majd az alkalmazott döntési folyamatok bemutatása, és annak okai.

A tervezési folyamatot segítő döntéstámogató rendszerek közül a modellezéssel foglalkoznék részletesebben. Első sorban mert napjaink egyik vezető problémáját az éghajlatváltozást, és annak hatását is szimulálja, amely egy olyan érzékeny területen, mint a mezőgazdaság, döntő fontosságú lehet a hosszú távú tervezés során. Másrészt mert a tanulmányaim alatt megismert 4M szimulációs modell, egyszerű kezelhetőségével és költségkímélő tulajdonságával akár a vizsgált vállalkozás számára is fontos előrejelzésekkel szolgálhat. Legyen szó akár a hosszú távú vetésszerkezet tervezésről, vagy az Agrárgazdaság Kft növénynemesítési céljainak meghatározásáról (pl.: aszály-tűrő, korai fajták). A növények valószínűsíthető reakciója a várható változásokra, a terméshozamok jövőbeni alakulásának becslése, fejlődési folyamatuk elemzése fontos cél a kutatás folyamatában, ami alkalmazkodó stratégiák kidolgozását segítheti elő a gazdálkodók és a döntéshozók számára egyaránt.

A mezőgazdaságban dolgozó gyakorlati szakemberekkel való beszélgetéseimből világossá vált számomra, hogy miért is ilyen nehéz feladat a tankönyvek általi értelmezésben döntéshozatalról beszélnünk.

Első sorban a nehézségek a mezőgazdaság érzékenységből adódnak, értem ez alatt az időjárástól való erős függést: a munkák nehezen időzíthetőek, a növény fontos életszakaszaiban (kelés, virágzás, betakarítás) megjelenő kedvezőtlen időjárási tényezők akár az egész állományt tönkretesznek, vagy jelentősen ronthatják a termés minőségét. Nagyon sok az előírás, ami szabályozza, hogy mit lehet termeszteni és hogyan (pl.: HMKÁ –előírások), a talaj és az időjárási adottságok meghatározzák, hogy milyen fajtákat alkalmazzunk. Csak nagyon kevés esetben kötnek szerződést arra, hogy mit termesszenek, és majd mennyiért veszik meg a termelőtől, s ha nincs ilyen szerződés, még az is előfordulhat, hogy nem tudják eladni a megtermelt árut, és a nehezen tárolható terményeknél ez komoly probléma lehet. Ezek mind-mind olyan problémák, amelyek megnehezítik a hosszú-távra történő, részletes tervezést. De ettől függetlenül nekem az a véleményem, hogy tervezni lehet, és kell is, mert az mezőgazdasági szektorban a versenytársakat is ugyanúgy sújtják ezek a nehézségek.

Bízom benne, hogy ez a széles hasadék az „elmélet” és a „gyakorlat” között idővel eltűnik, hiszen egyik a másik nélkül nem létezhet, egymásra támaszkodik, egymástól szerez tapasztalatot és együtt segítheti elő a pontosabb ismeretszerzést és fejlődést.